

VELIKI PROFESOR VELIKOG SRCA – MIJO KORADE (11. rujna 1947. – 1. studenoga 2020.)

Vlatko SMILJANIĆ

Fakultet filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu
Jordanovac 110, 10 000 Zagreb
tomislav.smiljo@gmail.com

Na sam blagdan Svih svetih iznenadno nas je napustio uvaženi hrvatski povjesničar, jedan od omiljenih profesora Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu *professor emeritus* dr. sc. Mijo Korade u 74. godini života. Preminuo je u KBC Dubrava u Zagrebu uslijed teške upale pluća. Vijest o njegovoj smrti snažno je odjeknula u hrvatskome medijskomu prostoru.

Mijo Korade rođen je 11. rujna 1947. godine u Delkovcu, Općina Mače, Hrvatsko zagorje. Po svršetku gimnazije studirao je na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu. Filozofiju je diplomirao 1971., a teologiju 1975. godine. Od 1975. do 1977. godine radio je kao vjeroučitelj u Osijeku. Studij je nastavio u Rimu na Facoltà di storia ecclesiastica Papinskog Sveučilišta Gregoriana u Rimu. Tamo je magistrirao 1980., a doktorirao 1988. godine obranivši rad naslovljen *La 'Missione illirico-dalmata' dei gesuiti (1852-1900) – Svolgimento, metodo e risultati*. Predavao je povijest na gimnaziji Nadbiskupijskoga dječaćkog sjemeništa u Zagrebu od 1980. do 1982. godine te crkvenu povijest na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu od 1980. do 1981. godine te od 1988. do 1991. godine, čime započinje njegova karijera visokoučilišnoga nastavnika. Od 1981. do 1984. godine djelovao je kao urednik i autor za balkanske zemlje u izradi enciklopedijskog djela *Diccionario de Historia de la Compañia de Jesús* (četiri sveska, Roma – Madrid, 2001.) u izdanju Istituto storico della Compagnia di Gesù u Rimu. Bio je suosnivač i prvi pročelnik Hrvatskoga povijesnog instituta u Beču od 1990. do 1991. godine.

Živio je i radio u Delkovcu, Osijeku, Rimu, Beču, Zagrebu i Samoboru.

Od 1996. godine zaposlen je na Hrvatskom institutu za povijest. Vodio je značajne historiografske projekte iz znanstvene grane hrvatske moderne

povijesti: »Hrvatska latinistička historiografija«, »Historiografija hrvatskoga redovništva u XVII. i XVIII. stoljeću« te »Civilna Hrvatska ranoga novovjekovlja – politički, društveni i kulturni aspekti«. Po ustroju studija Povijesti na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu u akademskoj godini 1997./1998. započeo je profesorsku karijeru. Od 2007. godine do umirovljenja 2017. bio je stalno zaposlen u znanstveno-nastavnom zvanju redovitog profesora i redovitog profesora u trajnom zvanju. Na Hrvatskim studijima predavao je čitav niz kolegija u sklopu studija Povijesti i Kroatologije, od kojih je većinu sâm osmislio: *Hrvatska latinistička historiografija*, *Hrvatski putnici i putopisci od 16. do 19. stoljeća*, *Odnos Crkve i države općenito i u Hrvata*, *Povijest školstva*, *Poruka mira i tolerancije Markantuna de Dominisa*, *Istraživanje u hrvatskoj historiografiji 19. stoljeća*, *Hrvatske kronike ranoga novovjekovlja*, *Razvoj vjerske kulture u Hrvata u 19. stoljeću*, *Isusovci – misije, mitovi i povijesti*, *Hrvatska historiografija u 19. i 20. stoljeću*, *Povijest kršćanstva u Hrvata*, *Hrvatska politička i kulturna povijest 16. i 17. stoljeća*, *Vjerske sastavnice hrvatske kulture*. Predavao je i na poslijediplomskome doktorskom studiju Povijesti na Hrvatskim studijima kolegije *Hrvati u sovjetskim integracijskim procesima*, *Izvori za hrvatsku povijest iseljništva i Crkve u Hrvata*. Bio je voditelj studija Povijesti na Hrvatskim studijima od 2008. do 2013. te 2017. godine. Usto se silno zalagao za istraživanje povijesti hrvatskog iseljništva i uvođenja studija Demografije i hrvatskog iseljništva na Fakultetu hrvatskih studija.

Bio je jedan od omiljenih mentora pri izradi završnih i diplomskih radova studenata. Prema podacima Repozitorija Fakulteta hrvatskih studija sudjelovao je u mentoriranju i obrani čak 86 diplomskih radova i 41 doktorske disertacije u 23 godine postojanja studija Povijesti na Fakultetu hrvatskih studija. Participirao je kao član stručnih povjerenstava na promocijama magistara i doktoranada povijesti, koji su danas uvaženi hrvatski znanstvenici: Vladimira Rezara, Borisa Nikšića, Theodore Shek-Brnardić, Hrvojkje Mihanović-Salopek, Damira Zorića, Zlatka Kudelića, Zorana Grijaka, Milivoja Krešića te Ivana Misonija. Na doktorskom studiju Povijesti na Hrvatskim studijima bio je mentor Vladimiru Huzjanu, Ivi Kurelac, Miroslavu Mrkociju, Valentini Janović, Viktoriji Košak, Boženi Glavan, Mislavu Rubiću, Ivanu Tepešu, Stipi Lediću i Dejanu Pernjaku. Osim toga, iza sebe je ostavio brojna mentorstva drugih doktoranada koji su u procesu dovršetka dokorskog rada: Martine Bačić, Ivana Hazulina, Durdice Miškulin, Gorana Komeričkija, Ivana Pečeka, Mirele Lenković, Petre Babić i Tanje Trošelj Miočević.

Profesor Korade sudjelovao je u brojnim uredništvima znanstveno-stručnih časopisa te zbornika radova i knjigâ crkveno-povijesne tematike. Njegov je rad najviše obuhvaćao hrvatsku crkvenu povijest ranog novovjekovlja,

kulturnu povijest i povijest znanosti u Hrvata. U istraživanjima je osvijetlio brojne nepoznate vidove hrvatske prošlosti poput hrvatskih prekooceanskih misionara i istraživača tijekom XVII. stoljeća poput I. Szentmartonyja, I. Marchesettija, N. Sušića, F. Hallera; upotpunio je spoznaje o N. i I. Rattkayju, F. Konščaku, N. Plantiću, I. Vremanu. Neka od njegovih značajnijih autorskih djela su *Hrvatski isusovci i misionari* (1991.), *Jesuits and Croatian Culture* (1992.), *Ivan Rattkay. Izvješća iz Taraumare* (1998.), *Paragvajska pisma* (s Mirjanom Polić Bobić, 2015.), *Istraživači novih obzorja* (2015.), *Isusovci u Dubrovniku. Komentari Stephana Desiderija iz 1693.* (sa Stjepanom Ćosićem, 2019.) te djela koja su još u tisku: *Hrvatski velikan Bartol Kašić* (Privlačica) i *Hrvatska kajkavska duhovna proza 17. i 18. stoljeća* (Matica hrvatska), što svjedoči da je bio plodan pisac do posljednjih dana.

O opusu profesora Korade mogli bismo organizirati veliki znanstveni skup i objelodaniti bogati zbornik. Još ćemo istaknuti još neke od njegovih ključnih doprinosa hrvatskoj historiografiji. Između ostaloga, prvi je istraživao filozofsku i prirodoznanstvenu djelatnost profesora hrvatskog porijekla na stranim sveučilištima (J. Zanchija, M. Lipšića, A. Michelazzija, F. Standla i dr.), slabo znane vidove i likove u kulturnim, znanstvenim i vjerskim vezama Hrvata s drugim europskim zemljama tijekom modernog razdoblja, objavio je niz radova o pučkim misijama druge polovice XIX. stoljeća, više priloga o povijesno-književnoj baštini kajkavštine i sjeverozapadne Hrvatske u XVIII. i XIX. stoljeću, bavio se poviješću isusovaca u Hrvata, a autor je i velikog broja enciklopedijskih i leksikonskih natuknica.

Kada zbrojimo cjelcati znanstveni rad prof. Korade, dobijemo nevjerojatne brojke: autor je 14 objavljenih knjiga, dvije knjige u procesu izdaja, 72 izvorna znanstvena rada, 34 rada u ostalim časopisima, 28 poglavlja u knjigama, 30 radova u zbornicima radova sa znanstvenih skupova, 30 stručnih radova u časopisima, knjigama i novinama, 185 recenzija, ocjena i prikaza, više od 300 enciklopedijskih i leksikonskih natuknica, 114 referata na međunarodnim i domaćim znanstvenim skupovima; sudjelovao je u postavljanju šest izložaba, a objavio u osam izložbenih kataloga te je sudjelovao u desecima dokumentarnih filmova, televizijskih i radijskih emisija.

Zbog velikih zasluga za razvoj Fakulteta hrvatskih studija, hrvatsku historiografiju i hrvatsku kulturu uopće, Senat Sveučilišta u Zagrebu imenovao ga je prvim *professorom emeritusom* Odsjeka za povijest Fakulteta hrvatskih studija na sjednici održanoj 9. srpnja 2019. godine. Odluku o tome Senat je donio prihvativši Izvješće stručnog povjerenstva u sljedećem sastavu: prof. dr. sc. Stjepan Ćosić, akademik Nikša Stančić i prof. dr. sc. Mirjana Matijević Sokol. Do posljednjih dana predavao je kao vanjski suradnik na studiju Povijesti na

Fakultetu hrvatskih studija premet *Redovništvo u hrvatskoj kulturi*, a bio je angažiran i na doktorskom studiju Povijesti.

U obavijesti o smrti na mrežnim stranicama Fakulteta hrvatskih studija prof. dr. sc. Stjepan Ćosić istaknuo je sljedeće: »Profesor Mijo Korade svojim je studentima bio ne samo brižan učitelj i mentor nego i istinski prijatelj. Nastavnicima je bio pouzdan suradnik i kolega koji je uvijek bio spreman nesebično podijeliti svoje znanje i iskustvo. Pamtit ćemo ga kao čovjeka po njegovu optimizmu, dobrohotnoj ljudskoj širini, čestitosti i humanosti.«

U posljednjemu intervju koji je prof. Korade dao za Zbornik radova Društva studenata povijesti »Ivan Lučić – Lucius« (2020.) istaknuo je rad sa studentima kao njegovo najveće bogatstvo profesorske karijere sljedećim riječima: »Stvoren je jedan spontani i izrazito pozitivan ljudski odnos među profesorima i studentima. Meni je upravo taj odnos sa studentima ostao u sjećanju kao najljepše iskustvo zato što smo mogli komunicirati na jednoj stvarno visokoj i humanoj razini.«

Stoga, kao znak zahvale cijenjenom profesoru, valja iznijeti kratki tekst koji je objavio Studentski zbor Fakulteta hrvatskih studija: »Profesor Korade bio je jedan od onih rijetkih profesora koje ste uvijek mogli naći kako, ispijajući kavu, prijateljski razgovara i raspravlja sa svojim kolegama i studentima noseći u očima vječno plamteći žar znanja koje je tako rado dijelio s ostalima. Generacije studenata Fakulteta hrvatskih studija obogaćene su iskustvom s njegovih predavanja u koja je ulio sav svoj trud. Osim što je mnogima bio profesor, ponekima je bio i mentor, ali gotovo svakome bio je uzor i prijateljska figura koja je u svakom trenutku bila spremna pružiti pomoć i riječi potpore onima kojima su iste tražili. Fakultet hrvatskih studija i njegovo osoblje zajedno sa studentima ostali su bez profesionalnog kolege, velikog intelektualca, čestitog čovjeka, humane duše, predanog vjernika i prije svega istinskog prijatelja čiji će optimistični i pozitivni lik pamtiti do kraja života.«

Profesora Koradu svi ćemo pamtiti kao čestita čovjeka, cijenjenog profesora, pouzdanog suradnika, mentora i velikog učitelja velikog srca. Stara danska poslovice kaže: »Dobri ljudi moraju umrijeti, ali smrt ne može ubiti njihova imena.«

Dragi Profesore, počivali u miru Božjem. Neka Vam je laka hrvatska gruda.